

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ

*Кирчата І.М., к.е.н., доцент
Шершенюк О.М., к.е.н., доцент*

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Проблема ефективного проектування та організації самостійної роботи здобувача будь-якого рівня освіти набуває особливої актуальності в наші дні. Успішність та результативність самостійної роботи багато в чому залежить від системи управління цим напрямом діяльності, яка включає: формування мотивації та професійної позиції майбутнього фахівця, інтеграція самостійної роботи в процес освоєння змісту освітніх компонентів індивідуального плану, активізація самостійної роботи з залученням досвіду та використання сучасних педагогічних технологій, а також вибір форм контролю результатів самостійної роботи.

Сьогодні очевидно, що культура самовизначення як здатність і готовність самовизначатися, самореалізуватися, саморозвиватися лежить в основі компетентнісного підходу у професійній освіті, а отже, все більш затребуваними стають: високий рівень професіоналізму, академічна та соціальна мобільність, готовність до самоосвіти та отримання індивідуального результату.

В індивідуальних результатах завжди проявляється не лише рівень знань, а й самостійність здобувача, його індивідуальний стиль, творчий чи стандартний підхід, що й дає можливість з упевненістю говорити про формування тих чи інших професійних компетенцій майбутнього фахівця. Набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що мають сформувати у здобувача вміння працювати в команді,

налагоджувати комунікаційні взаємозв'язки та будувати професійні взаємовідносини, мислити критично та креативно, улагоджувати конфлікти та брати відповідальність.

У зв'язку з цим концепція самостійної роботи здобувачів має постійно удосконалюватись: починаючи від підходів до планування, організації закінчуючи контролем результатів. Усі процеси багато чому визначаються необхідністю прийняття компетентнісного підходу як стратегії професійної освіти. Компетенція – це група взаємопов'язаних та взаємозумовлених знань, умінь та навичок, що забезпечують виконання одного конкретного (професійного) завдання.

Компетентнісний підхід передбачає вихід в освітньому процесі за межі конкретних знань, умінь та навичок, а мета професійної освіти сьогодні полягає в тому, щоб не просто навчити здобувача щось робити за вказівкою, а в тому, щоб забезпечити майбутньому фахівцеві можливість успішно впоратися з різними професійними та життєвими ситуаціями в майбутньому на робочому місці.

Самостійна робота виступає не самоціллю, а засобом досягнення знань, інструментом формування активності та самостійності як рис особистості, який допомагає набути знання, уміння та навички професійної роботи, а також розуміти та усвідомлювати необхідність виконання тієї чи іншої функції.

Будь-який вид самостійної навчальної, навчально-дослідної чи науково-дослідної роботи здобувача завжди має завершуватися будь-якими результатами: це можуть бути виконані вправи, вирішені завдання, написані реферати, підготовлені есе та доповіді, побудовані графіки, виконані проекти, макети, створені сайти та ін.

Оскільки до цих результатів здобувач приходить самостійно, цінність та значимість їх усвідомлюється гостріше порівняно з тими, якщо це видобуваються у колективній діяльності.